

pojedinačno za svaku nedjelju i za pojedine blagdane koje pjesme odgovaraju najbolje za nadomjestak ulaznoj, prikazanoj ili pričešnoj pjesmi.

Za dobru izobrazbu kantora drže se tečajevi u više biskupija. Na najvećem nivou je ljetna škola kantora u Budimpešti. Škola traje 4 godine, a svake se godine sastaju za 4 sedmice preko ljetnih praznika. Glavni temelj izobrazbe je glazba i liturgija. Nakon završene 4 godine kantori dobiju diplomu kao priznanje uspješno položenog ispita.

P. Szigeti Kilián OSB
Budapest

Henri Potiron

Francuski skladatelj, muzikolog i profesor glazbe Henri Potiron rodio se 13. rujna 1882. godine u Rézels-Nantes (Loire-Francuska). Od 1910. — za pedeset godina — bio je regens chori u bazilici »Sacré Coeur de Montmartre« u Parizu, gdje je vodio pjevanje i dirigirao crkvenim pjevačkim zborom preko nedjeljne »Grand Messe«. Za nepromjenjive dijelove mise uzimao je uvijek polifona djela velikih majstora liturgijske glazbe raznih stilova, a za promjenjive dijelove gregorijanske napjeve iz »Liber Usualis«. I gregorijanski napjevi kao i vokalna polifonija klasična i moderna interpretirani su bili visokim umjetničkim znanjem i osjećajem.

Na pariškom »Institut Grégorien« predavao je crkvenu glazbu i gregorijanski koral od 1923. godine. Posebno mu je ljubavljiva obrađivao gregorijanske modalitete i orguljsku pratnju gregorijanskih napjeva. Kao plod njegova dugogodišnjeg proučavanja, rada i iskustva imamo u pet svezaka orguljsku pratnju za sve gregorijanske napjeve koji se upotrebljavaju u liturgijskim svečanostima. Pratlja mu je originalna, stil-ska i francuski profinjena!

Skladao je devet polifonih misa i mnogo moteta, gdje za temu često upotrebljava gregorijanske motive, a u polifonij tehnici se oslanja na renesansni stil. Napisao je i nekoliko skladbi za orgulje.

Objelodanio je mnogo knjiga i studija o crkvenoj glazbi i liturgijskom pjevanju. Omiljelo su polje njegovog rada modalitete. Spomenut ćemo samo nekoliko za liturgijsko pjevanje važnijih studija: »Les leçons pratiques d'accompagnement du Chant Grégorien«, »L'Analyse Modale du Chant Grégorien«, »L'origine des Modes Grégoriens«, »La composition des Modes Grégoriens«, »L'Accompagnement du Chant Grégorien suivant les types modaux« itd. Godine 1954. doktorirao je na pariškom sveučilištu Sorboni dizertacijom: »Boèce, théoricien de la musique grecque«. Umro je 12. travnja 1972. u devedesetoj godini života.

Dom Joseph Gajard

Francuski benediktinac opatije »Saint-Pierre-de Solesmes« Dom Joseph Gajard paleograf, konferensier, pisac, muzikolog i dirigent rodio se u Sonzu (Indre-et-Loire, Francuska) 25. lipnja 1885. Benediktincem je postao 1909. godine i malo nakon toga 1914. godine preuzima mjesto regensa chori u opatiji Solesmes. Za tih pedeset godina, koliko je dugo bio dirigent pjev. zbora u opatiji, svima je pokazao pravu umjetnost gregorijanskog korala i ljepote gregorijanskih napjeva. Glazbenici, muzikolozi i umjetnici sa svih strana svijeta dolazili su slušati i diviti se ovoj djevičanski nevinoj glazbenoj molitvi, tome andeoskom pjevanju. Kao dobar interpretator stekao je velike zasluge za širenje, poznavanje i promicanje gregorijanskog pjevanja.

Često je putovao i održavao gregorijanske sedmice, često i preko oceana u Sjedinjene Američke Države, Kanadu... Osobito su bile zapažene konferencije o

gregorijanskom pjevanju u Fatimi 1961, 1964 i 1969. godine. Održavao je mnoge tečajeve po samostanima Francuske, Španjolske, Svicarske, Nizozemske... Često je govorio o koralu preko francuske radio-difuzije. Snimio je mnogo gramofonskih ploča iz gregorijanskog repertoara. Tu je osobito pokazao veliko poznavanje korala gdje je još jednom došla do izražaja duhovnost, nevinost, ljepota tih djevičanskih gregorijanskih melodija, draž slobodnog ritma, muzikalnost, čistoća neizrecivog stila koja zrači iz preciznog pjevanja solemskih monaka.

Od 1911. surađuje s Dom Mocquereauom u publiciranju drugog voluma Nombre Musical Grégorien, a od 1916. član je uredničkog zbora za Editio Vaticana. Nakon smrti Dom Mocquereaua (1930) postaje glavni direktor izdanja Paléographie Musicale i objelodanjuje još četiri voluma (XIV—XVII). Oko sebe je okupio sve poznatije muzikologe svijeta. Od 1911. uređuje Revue Grégorienne, a od 1945. i Etudes Grégoriennes, gdje objelodanjuje članke teoretske i praktične naravi. Kod proučavanja gregorijanskih napjeva na paleografskim originalima posebno je pazio na usavršavanje melodijske linije i točnosti modalnih i ritmičkih značajki gregorijanskih napjeva.

Umro je 25. travnja 1972. u opatiji Solesmes. U koncertiranoj pogrebnoj misi bilo je trideset svećenika, tri biskupa i četiri opata. Tijelo mu je na vječni počinak spušteno u samostansku grobnicu uz pjevanje devinih gregorijanskih napjeva braće samostanaca.

Sedamdeseti rođendan Karla Gustava Fellerera

7. srpnja 1972. godine profesor Karl Gustav Fellerer navršio je i proslavio svoj sedamdeseti rođendan. U subotu 8. srpnja prošle godine na muzikološkom Institutu u Kölnu u društvu intimnih prijatelja priređena je posebna proslava u čast njegova rođendana.

Ovaj cijelome glazbenom svijetu poznati i renomirani njemački muzikolog i skladatelj rodio se 7. srpnja 1902. u Freisingu (Bavarska). Prvo glazbeno obrazovanje dobio je u Školi za crkvenu glazbu (Kirchenmusikschule) u Regensburgu. Kompoziciju je učio kod K. H. Schmida i J. Haasa, a povijest glazbe kod Sandbergera u Münchenu. Muzikologiju je pohađao kod H. Alberta, J. Wolfa, C. Sachsa i E. M. Hornbostela na sveučilištu u Berlinu gdje je i diplomirao te 1925. doktorirao. Od 1927. do 32. predavao je na sveučilištu u Münsteru, a od 1932. do 39. nalazio ga na sveučilištu u Friburgu (Svicarska) gdje je naslijedio gregorijaništu P. Wagnera. Godine 1939. preuzima od T. Krojera katedru muzikologije na sveučilištu u Kölnu.

U njegovoj bogatoj, raznovrsnoj i plodnoj glazbenoj djelatnosti, kroz čitavi glazbeni život provlači se kao neka zlatna nit: velika ljubav za crkvenu glazbu kao i za sve njezine raznovrsne oblike: gregorijanski koral, palestrinin stil i sva crkvena glazba do naših dana te orgulje sa svojim divnim i velikim repertoarom. Kao učenik Sandbergera u Münchenu zavolio je klasičnu vokalnu polifoniju, a osobito O. Lasusa. U Friburgu je naslijedio P. Wagnera i od njega kao baštinitio veliku ljubav za gregorijansko pjevanje.

Među publikacijama što ih je objavio spominjemo samo najznačajnije: Geschichte der katholischen Kirchenmusik; Orgel und Orgelmusik, ihre Geschichte; Die Deklamationsrytmik in der vokalen Poliphonie des 16. Jahrhunderts. Napisao je monografiju o Palestrini i mnogim velikim skladateljima renesanse, baroka, rokoka i njihova djela. U kolaboraciji s P. U. Bommom i J. Overathom izdao je Graduale Romanum. Od 1930. izdaje Kirchenmusikalisches Jahrbuch i uređuje kolekciju Das Musikwerk (Köln).

A. M.

